

Radikal

Bize göre bir şey değil!..

TANIL BORA

Spor / 05/09/2013

İstanbul, 2020 Olimpiyat Oyunları için tesis hamlesine soyunmak zorunda. Halihazırda spor alanındaki sorunlar eklenince işler kolay değil. Tanil Bora, bu sorunları ele alarak 'Payitaht'ın şansını inceledi...

Olimpiyat adaylığını dördüncü defa zorlayan Madrid'in en büyük eksisi: ekonomi. İspanya ekonomisinin içinde bulunduğu darlık buhranı nedeniyle, 'Hangi parayla yapacaklar?' kuşkusuyla bakılıyor Madrid'e. Tokyo'nun büyük zaafı: 2011 depreminden etkilenen Fukuşima nükleer santralının sızıntılarının oluşturduğu risk. Üstelik tam da bu hafta, riskin büyüdüğüne dair haberler 'salınıyor' atmosfere. Tokyo'nun küçük bir zaafı daha var: Belediye Başkanı Naoki Inose'nin patavatsızlığı. İstanbul'un az gelişmiş olduğunu, çok fazla altyapı yatırımı yapması gerektiğini, zaten Müslüman ülkelerin elinde avucunda 'Allahlarından ve birbirleriyle didişip durmalarından' başka bir şey olmadığını söyledi, bir demecinde. Japon Olimpiyat Komitesi bu lâfları unutturmak için akla kararı seçti.

İstanbul'un zaafı olarak ise birincisi, dünya medyasının serin diliyle söylersek 'hükümetin protestoculara karşı şiddetli tutumu' anılıyor, ikincisi yakın zamanda muhtelif branşlarda yaklaşık otuz Türk sporcunun doping 'yakalatması'.

Yeditepeli şehir en tepeye çıkacak mı?

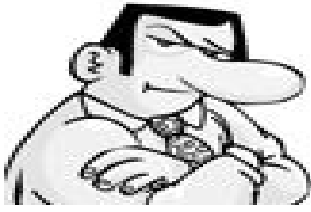
TOKİ olacak

TOOOOOKİ Evet, bunlar İstanbul'un elini zayıflatıyor ama onlardan önce, dışarıdan bakanların üzerinde pek durmadığı bir başka sorundan bahsedelim: İnşaat cinneti. Başbakanlığa bağlı Toplu Konut İdaresi (TOKİ) bünyesinde oluşturulan Olimpiyat Birimi, 'bir olimpiyat halinde' yürütülecek inşaat süreciyle ilgili bütün yetkileri üstlenmiş durumda. Halihazırda şehirlerimizi, mahallelerimizi hallaç pamuğu gibi atan bu aygıtın, İstanbul'a neler edeceğini düşünün! Bütün devletlerin büyüklük gösterişi için fırsat bildiği olimpiyatın, dört bir yana gökdelen siloları dikmeye adanmış TOKİ'nin nasıl aklını başından alacağını düşünün! Beş kıtayı temsil eden olimpiyat halkalarını da istimlâk etmekten geri kalmayacaklardır: TOOOOOKİ!

Zaten olimpiyatların son yıllarda en fazla tartışılan sorunlarından biri, kentsel dönüşümün manivelası olarak gördükleri işlemdir. Şehir merkezlerini şıklaştırıp pahalılaştıran, yeni lüks konut alanları açıp yoksulları şehrin kıyılarına süren, genel olarak belediye hizmetlerini pahalılaştıran bir dönüşümden söz ediyoruz. 1992 Barselona Olimpiyat Oyunları bunun en çok konuşulan örneğidir. Son Londra Olimpiyat Oyunları'nın da bu yönde büyük bir emlak spekülasyonuna vesile olduğu görülüyor. Olimpiyat projelerinde şehirliğin söz hakkının iyice kısılması bütün deneyimlerde yakınılan bir sorun; 'TOKİstan' dilinde 'katılım' kelimesinin anlamı zaten bilinmiyor.

Olimpiyatın İstanbul'a şehircilik açısından getirecekleri, Mimar Sinan Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nün 'Olimpiyat 2020: Fırsat mı tehdit mi?' başlıklı bir panelinde enine boyuna konuşulmuştu; internette bulabilirsiniz

(<http://bit.ly/15DgQUM>).

Erkan Goloğlu yazdı. "Kahrolsun 'bağzı' saatler"

Gezi etkiler mi?

'Gezi etkisi' denen etken göz ardı edilecek gibi değil... Kuvvetli bir tehdit algısıyla gerilmiş hükümet otoritesinin kıpırdayan her şeye biber gazı sıkıp cop sallayan tutumu, elbette olimpik ruhun kendini iyi hissedeceği bir ortam sunmuyor. Bundan öte, Türkiye'de spor yönetiminin, bir yanıyla emniyet hizmetlerinin bir branşı olarak mütalaa edilmesi meselesi var. Olimpiyat rejimine sokulmuş İstanbul kim bilir nasıl önlemlerle 'güvenli' kılınacaktır! Askerî yasak bölge misali 'olimpik yasak bölgeler' ilan edilmesini bekleyebiliriz.

Gelelim İstanbul'un adaylık yarışındaki bir başka eksisi olarak görülen doping vakalarına. Ben doping skandalının daha derin bir sorunun işaretçisi olduğunu düşünüyorum. Kuşkusuz doping Türkiye'ye özgü değil ama tamamen neticeye odaklanmış spor kültürümüze iyi yaklaşıyor! Neticeye odaklanmak da Türkiye'ye özgü değil elbette. Sözelimi 'eski' Doğu Avrupa'da da sıkı doping yaparlardı. Orada, kalabalık bir faal sporcu kitlesi içinden öne çıkanlara yüklerlerdi kimyasalları. Burada ise, 'ilaçlı' olsunlar olmasınlar, madalya ve üst düzey yarışmalar için seçilenlerin arkasında geniş bir sporcu kitlesi bulunmuyor, olanlar da motivasyon ve kaynaktan yoksunlar.

Banu K. Yelkovan yazdı. "Tesis değil insan"

İşin özü: Burası bir spor ülkesi değil. Sporculuk, istisnai bir faaliyet. 2009'da yazmıştım; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre lisanslı sporcu sayısı 1.606.554, faal sporcu 291.985 idi. Bunlar, beş yılda beş katına çıkarıldığıyla övünülen rakamlardı. 2009'dan bu yana lisanslı sporcu sayısı 2 milyon 700 bine, faal sporcu 407 bine çıktı. Neticede nüfusun yüzde 5'ini henüz geçen bir rakam. Bu oranın yüzde 50 civarında olduğu İskandinav ülkelerini, Almanya'yı (yüzde 30) falan bir kenara bırakalım, Portekiz'de sporcu sayısının nüfustaki payı yüzde 19, Yunanistan ve Bulgaristan'da yüzde 10'un üzerindedir. Yüzme, atletizm, jimnastik gibi temel olimpik branşlarda ter dökenlerin, toplam sporcu nüfusumuzun ancak yüzde 10'unu oluşturduğunu, futbol dışı tüm spor branşları mevcudunun dörtte birinin Uzakdoğu sporlarıyla meşgul olduğunu da hesaba katalım.

Türkiye spora ayıracağı kaynakları, öncelikle daha çok insanın gerçekten spor yapmasını sağlamaya yatırmalı değil mi?

Agon burada arete nerede?

Sporun klasik felsefede iki temel ilkesi var: Biri 'agon'dur: Rekabet, yarışma. Diğeri, 'arete': maharet, yüksek değer. Bu memlekette spor kültürü iyice 'agon'a kitlenmiştir. Arete'ye pek bakmaz; insanın kendi olanaklarını geliştirmesinin zevki ve heyecanıyla hemhal olmaz. Spor yapmazlıkla doğrudan alakalı bu: Kendisi spor yapmış birisi, sekizinci gelen yarışmacının gayretini, becerisini küçümsemeyecektir. Olimpiyatın ticariliğini, performatifliğini biliyoruz elbette... Olimpik ruhu kurtaran, insanın yeteneğini işlemlerini bir estetik tecrübe olarak minnettarlıkla izleyen seyircinin sarf ettiği temaşa emeğidir biraz da. İşte, bizde o emek gücü kıt!

Hele 'bizimkiler' de yarışmıyorsa, iki tek dümenciliyi, 200 metre kelebeği kim izleyecek? Bir cimnastikçi, göğsündeki bayrağa bakmadan, hak ettiği samimi hayranlık uğultusunu tadabilecek mi? Ben Olimpiyat Komitesi olsam, teknik şartnameler kadar bunlara da bakardım.

Biraz çalışalım...

Karamsar mıyım? Olimpiyatın kendisi, spor kültürünü değiştirmekte, 'güzelleştirmekte' bir kaldıraç olur mu diyorsunuz? Emin değilim. Belki önce gönül indirip bir dünya atletizm, bir dünya yüzme şampiyonasını tecrübe etmeli. Olimpiyat, dört senede bir yine yapılıyor nasılsa.